

DOSCENTS i AFORISMES

MAXIMES · SENTENCIES
i CONSELLS

acoblats per **J. USON**, i endreçats
als AMANTS del LLIBRE.

Editorial **LIX** Barcelona
M.C.M. XXVI

A l'amic
Gabriel Trilla,
com a prova d'afecte

J. Elion

DOSCENTS AFORISMES

D'aquest llibre s'ha fet un tiratge especial d'exemplars en paper Imperial del Japó, numerats del 1 al 10, i un altre en paper de fil Guarro, numerats del 11 al 310.

Exemplar N.º 125

 DOSCENTS
AFORISMES

MÀXIMES, SENTÈNCIES
I CONSELLS

ACOBLATS
PER UN LLIBRETER DE VELL ANOMENAT

USON

I ENDREÇATS ALS AMANTS
DEL LLIBRE

BARCELONA

MCMXXVI

A. 129.665

Tot exemplar d'aquest llibre
va acompanyat d'uns Goigs
dedicat a Sant Geroni, patró
dels Llibreters.

ENTRADA

No sé si el llibre present
serà del gust de la gent,
o si trobant-lo dolent
dirà: — Quin "seba"!

Cert que és curt el meu saber
per ficar-me a conseller;
prô quan un no sap que fer,
el gat pentina.

I heus ací el gat pentinat;
o dit amb més propietat,
ací teniu un grapat
d'incongruències.

Uns consells² desllorigats
i aforismes rovellats,
que encar que versificats
són pura prosa.

Qualsevulla llegidor
faría ço que he fet jo,
i no dic pas que millor,
per immodèstia.

Car fins els homes més bons
no s'entenen de raons,
quan es fan comparacions
entre ells i els altres.

D'aquesta regla, és prou clar,
que no em vull exceptuar,
encar que diguin que va
per mi el pollastre.

I allà van, bons o dolents,
aforismes, pensaments
i consells, tots referents
a llibres i homes.

No els he volgut ordenar
perquè com cal suposar,
cada lector triarà
els que li agradin.

I quan altra cosa no,
vull donar la sensació
de que els meus consells i jo
no estem per l'ordre.

Cal que digui, així mateix,
que hi posaré un pam de greix,
si el bon públic els llegeix
sense adormir-se.

Car no fora un goig per mi
que ço que ara vaig a dir,
si bé mancat de juí,
fes de narcòtic.

Llegiu, doncs, això que he escrit;
i si no en treieu profit,
digueu que m'en torni al llit,
que això, és la lluna!

COMENÇAMENT DELS AFORISMES

1

Si el gran Gutenberg tornés
i certs llibres agafés,
prou clavaría un revés
a qui els publica.

2

Les arnes i els ratolins
fan de censors molts camins,
mutilant els pergamins
i les estampes.

3

El llibre semidívi
per un comerciant cretí,
és el que es titula així:
"Libro de Caja".

4

No són bons llocs els estables
per a trobar-hi incunables.

5

Dona jove i llibre antic,
no els confiis a l'amíc.

6

Dóna la gent per segur
que el Kempis val un Perú;
però avui no hi ha ningú
que imiti a Cristo.

7

Resulta molt innocent
dir que un autor te talent,
perquè menja diàriament
sopa de lletres.

8

Llibre amb barbes, molt bé està;
perquè si el fas afaitar,
segur que et criticarà
més d'un bibliòfil.

9

Perquè has llegit el Quixot,
no et creguis que ja ho saps tot.

10

No està bé que els capellans
llegeixin llibres galants.

11

Una premsa d'imprimir
no és una premsa de vi.

12

Diu molta gent, i diu bé,
que hi ha més d'un llibreter,
que faria un bon paper
tirant d'un carro.

13

Sostindre que es pot fer ús
d'una ploma d'avestruç
per a parlar de Jesús,
no fa catòlic.

14

Compra els llibres a milers;
no els llegeixis mai per res,
i et diran els llibreters
que ets un bibliòfil.

15

Per comprar llibres a pes,
no et formaran cap procés.

16

Els qui escriuen memorials,
no guanyaran molts cabals.

17

No a tothom que ven paper
se li pot dir llibreter.

Un llibre, no és un seient;
 però veureu molta gent
 que s'hi asseu tranquilament
 sobre la Bíblia.

Per més que digui la gent,
 qui llibres vells compra i ven,
 no tira diàriament
 pilota a l'olla.

Un llibre, és un bon company;
 per això no és gens d'estrany,
 que aquell que és un cap-cigrany,
 el porti a vendre.

Robar llibres no és robar
 si el lladre es vol il·lustrar;
 però si es vol beneficiar,
 us fa la guítza.

Hi ha homes tan aprehensius
 que donant-se-les de vius,
 diuen que són els arxius
 caus de microbis.

Si fos cert el maientès
 d'aquests quatre baladrers,
 fa molt temps que els llibreters
 farien malves.

No es fa pas gaire favor
 qui llegeix un sol autor.

Escrius per poder viure?
 Doncs, no et vantis d'èsser lliure.

És propi d'un filisteu
 fer correr per tot arreu
 que les lletres de més preu,
 són les de canvi.

26

No és de savis ni erudits,
tallar llibres amb els dits.

27

Llegí a la nit és molt sà,
quan no s'ha de matinar.

28

La novel·la i el dramot,
i l' "Eneida" i el "Quixot",
i el "Brusi" i "El Borinot",
són papè i tinta.

29

Avui els llibres de moral
són ja cosa tan banal,
que ni en tens per comprar sal
sí intentes vendre'ls.

En canvi, per un Galdós,
el llibreter més ronyós,
et donarà un ral o dos
per fer beguda.

30

Hí ha qui és un bon manobra
sense havê escrit mai cap obra.
I qui és un autor dolent,
havent-ne escrit més de cent.

31

Per a molts, una obra és rara
quan costa un ull de la cara.

32

Posa atenció en els consells
que donen els llibres vells,
si et vols lliurar de tropells
í de badades.

33

Pots ésser persona fina
sense llegir la doctrina.

34

Escriure, no costa rê;
el que costa és fer-ho bé.

35

S'enfurisma molta gent
 quan a l'obrí un testament
 veu que el pare, o el parent,
 li deixa llibres.

I és que el llibre, extens o breu,
 no enlluerna a cap hereu,
 si entremig dels fulls no hi veu
 uns quants "quevedos".

36

Qui llegeix a Paul de Kock
 no arribarà mai en lloc.

37

Alabances d'editor
 no fan un llibre millor.

38

Un llibre ben il·lustrat,
 ben imprés i relligat,
 no està pas exceptuat
 d'èssè una neula.

39

El qui no té res al cap
sí fa un llibre, farà un nyap.

40

Cura de no estornudar
tenint un llibre a la mà,
perquè el pobre quedarà
fet una sopa.

41

No són calbs els traductors
com creuen alguns lectors,
ní tots els bons escriptors
fumen amb pipa.

42

Menteix qui diu que la impremta
és una invenció dolenta.

43

Un llibre és bo o és roí
segons qui l'ha de llegir.

44

Si veus que t'agafa sòn
llegint un llibre pregon,
és que no has vingut al món
per fer de savi.

45

És un axioma certer
que un bastaix i un carreter
no podran mai capir bé
les obres mestres.

46

Fent despeses colossals
pots adquirí obres cabdals;
car no és a so de tabals
que es cacen llibres.

47

La vida del bon burgès
és menjar sense fer res,
i no tení amb llibreters
tractes ni pactes.

48

No tot els llibres premiats
són uns llibres acabats.

49

No facis llegir als infants
obres que són per als grans.

50

No diguis que són dolents
els llibres que tú no entens,
si et manquen coneixements
per fer de crític.

51

No és citant a Ciceró,
i a Xenofont i a Plató,
com el modern escriptor
pot fer bons llibres.

52

Cap home es pot il·lustrar
llegint llibrets de fumar.

53

Per muller no prenguis pas,
car t'exposes a un fracàs,
dona que llegeix l'"Audaz"
i a Joaquim Belda.

54

Sense tení ortografia
pots escriure cada dia,
tal com canta una granota
sense saber gens de nota.

55

Teniu sempre per entès
que no tots els llibreters
saben quina cosa és
escriure un auca.

56

Si és cert que Déu té un bastó
per a punir el malfactor...
ja pots, sí fas d'editor,
parar l'esquena.

57

No són pas sempre obres bones
les que llegeixen les dones.

58

Llibreter que és molt garlaire,
no es queixi si no ven gaire.

59

Fins el corrector més fi
pot confondre la a amb la i.

60

Malfia-t de l'editor
que nedant en l'abundor,
vol que visqui l'escriptor
menjant pa i ceba.

61

Els poetes escollits,
els savis i els erudits,
no feren els seus escrits
tocant campanes.

L'escriptor de bona mena
 s'ho tira tot a l'esquena,
 i no li fan goig ni pena
 els brams dels crítics.

Si et donen un cop de roc
 engega un rotund: — Jo et toc!—
 i tira el berret al foc;
 no hi tiris llibres.

Les obres ben relligades
 són com les dones mudades;
 vol dir, que mantes vegades,
 per dins, són buides.

No portis mai al mercat
 llibre que t'han dedicat,
 si és que abans no has esborrat
 ben bé l'autògraf.

66

Creu tan sols un infeliç
que el bibliòfil més castiç
és el qui té sempre el pis
tot ple de llibres.

67^a

No és de gent enraonada
menjà i llegí a la vegada,
car és fàcil donà al pap
ço que te d'èsser pel cap.

68

No intentis mai rebregar
llibre que no has de comprar,
car et poden engegar
a fer... punxetes.

69

Plany-te'n de les damisel'les
que sols llegeixen novel'les.

70

No arribarà a savi un hom
llegint els llibres pel llom.

71

No compris llibres dolents
àdhuc siguin del cinc-cents,
i vès de vendre els que tens
pel preu que en donin.

72

Fa un autor qualsevol tort,
i si els crítics criden fort,
sempre aquell carrega el mort
a n'els caixistes.

73

No és com escriure cançons
treballs històrics pregons;
s'ha de beure en bones fonts...
però no a "morro".

74

Fer traduccions del francès
diuen que no costa res,
perquè el pa és "pen", i el vi "ven",
i això qualsevol ho entén.

[27]

75

No lliuris els teus escrits
a impressor que perd les nits,
car te'n farà de petits,
com diu el vulgus.

76

Paga poc, si així ho pots fer,
llibres que et donin plaer;
prô pensa que el llibreter
no viu de l'aire.

77

Es costum força nociva
mullar-se els dits amb saliva,
per girà els fulls d'un quadern,
ja sigui antic o modern.

78

Diuen savís eminents
i literats prou conscients,
que no es poden fê amb les dents
judicis crítics.

Qui tingui dos dits de front
 dirà sens dubtà un segon,
 que els millors "tipus" del món
 són els d'impremta.

La verola ha demostrat
 que la ciència del gravat,
 no és solament propietat
 de quatre artistes.

Prou esteu assabentats
 que per pobles i ciutats,
 són en gran nombre els "gravats"
 i... les "gravades".

Sí vols fer bones lectures,
 fuig d'on hi hagin criatures.

Pot costar molt de parir,
 i ésser un llibre roí.

83

No vulguis vendre a preu fort
llibre que saps que és un mort,
s'entén, si no tens la sort
de que algú badi.

84

Posa les obres preuades
en cambres ben adequades;
que a biblioteques tancades
no hi entren mosques.

85

Si no vols que et facin sang
no entrís mai en cap estanc
demanant "Tirant lo Blanc",
ni "L'Odissea".

86

Tingues bona biblioteca
sense descuidar la teca;
car tan ací com a Arbeca,
mengen els homes.

87

Es digne d'anà a la porra
quí sempre llegeix de gorra.

88

Llibre carregat de fel,
no és un llibre, és un líbel.

89

De llibres lliures d'errades,
se n'han vist poques vegades.

90

El més gran dels disbarats
és comprar llibres preuats,
per arrencar-ne els gravats
i els culs de llàntia.

91

Si escrius fulls de calendari
no fora, a fe, extraordinari,
que et fessin soci honorari
de l'Acadèmia.

92

No dubtis pas que les noies,
més que llibres, volen joies.
Són poques les ambicioses
que estan per les dugues coses.

93

Tenir llibres, no vol dir,
que se sàpiguen llegir.

94

Treu de les mans dels petits
les històries de bandits.

95

No de tots els llibres bons
se'n fan moltes edicions.

96

Si es fes el codí civil
en paper japó o de fil,
el bibliòfil més tranquil
faria "morros".

97

No facis de Grècia esment
ni els grecs citis constantment,
si coneixes solament
la pega grega.

98

Són sens dubte els impressors
els homes més llegidors;
prò molts d'ells, dit nos amb nos,
són uns sabates.

99

No és que s'hagin esgotat
els tractats d'urbanitat;
ço que està ben demostrat
que ningú els usa.

100

Fuig de l'escriptor banal
que escríu llibres a jornal,
i no cerca altre ideal
que les garrofes.

101

Al pobre que un llibre pren
l'esbatussen de valent;
si és un ric, li diu la gent
que és un cleptòman.

102

Hi han autors i també autores,
que escriuen amb les tisores.

103

L'home en ciències i arts expert,
mai comprarà un llibre verd.

104

No hi ha cap llibre petit
si diu coses de profit.

105

Està demostrat que Isop
no conegué cap xarop,
i engiponà tot d'un cop
faules ben dolces.

106

No deixis llibres miniats
a bibliòmans declarats,
car tots ells són molt honorats...
però no baden.

107

Nou ric que és un cap de trons
i d'erudit té aficions,
no comprarà llibres bons;
sinó, ben grossos.

108

Deixa que se'n porti el vent
els fulls d'un llibre dolent,
i no et reventis corrent
per a aplegar-los.

109

La gent esmerça els diners
en espectacles grollers,
mentrestant que els llibreters
la ballen magre.

110

Noble que a cal llibreter
no deixa mai cap diner,
estaria força bé
fent de camàlic.

111

Biblioteca sens lectors
és un jardí sense flors.

112

Dels llibres arreconats
se'n cuiden els escarbats.

113

Els escriptors immortals
són molt pocs i passen alts.

114

Sap el menys intel·ligent
que llibretè amb poc talent,
té sempre l'establiment
ple de "gangueros".

115

Diga-li bon literat
a l'escriptor que t'és grat;
prô no diguis, exaltat,
que és tot un "tio"!

116

Ofèn els autors tots junts,
tant si són vius com difunts,
quí usa per quefers "comuns"
els fulls dels llibres.

117

Home de poca paciència
no llegirà obres de ciència.

118

No té res d'espiritual
quí llegeix a Lluís de Val.

119

Una biblioteca humida,
del llibre escurça la vida.

Bon nombre de llibres grans
semblen duros sevillans;
són molt bonics, molt flamants,
però no passen.

Llibre que t'agrada, és clar,
que l'has de recomanar,
però no tens d'oblidar
de dir que el comprin.

Car del teu honrat parer,
tot i essent molt falaguer,
no'n tirarà el llibreter
cap troç a l'olla.

Hom pot emprar tinta negra
per a escriure un' obra alegre.

Llibre que al vulgus agrada
serà una llauna acabada.

124

El qui emprèn un llarg viatge
sens llibres a l'equipatge,
sí no és del tot un salvatge,
poc se n'hi manca.

125

Caixista que a l'aprenent
fa que li dugui aiguarent,
cometrà segurament
moltes errades.

126

Els versos avanguardistes
que escriuen els dadaistes,
tornen ximpls els caixistes
que han de compondre'ls.

127

Plany els escriptors novells
que fan escarni dels vells,
i els llibres que escriuen ells
no van ni amb rodes.

128

No pot dir que està isolat
quí es veu de llibres voltat;
s'entén, si no és il·letrat,
i vol llegir-los.

129

No és pas la mateixa cosa
escriure el vers o la prosa.

130

Qui escriu per la multitud,
és molt tonto o molt barrut.

131

Bibliòfil enmullerat
és bibliòfil espatllat,
si no exerceix d'amagat
la seva dèria.

Car la dona no és estrany
que es rigui del seu afany,
i li clavi algun regany
o un cop d'escombra.

132

Vendre els llibres, no és dolent,
si vens els teus solament.

133

Qui tracta de fer pessetes,
no vol llibres, vol llibretes.

134

No és llegint vides de sants
com s'esmenen els tirans.

135

Lectora de fulletins,
tot i essent de bons instints,
té mig oberts els camins
del manicomi.

136

Riute'n d'aquella persona
que de sàvia se les dóna,
i solament col·lecciona
goigs y romanços.

137

Biblioteques circulants
farien serveis molt grans,
de no haver-hi tantes mans
que semblen potes.

138

Qui ven llibres al drapaire,
és que no els estima gaïre.

139

Convé no perdre de vista
que un caixer, no és un caixista.

140

Un bon corrector de proves
sempre troba errades noves.

141

Si et manquen feina i menjar,
i el tender no et vol fiar,
no et dediquis a cercar
llibres de cuina.

142

Autor que a tothom don gust,
o és hipòcrita, o injust.

143

No es fan els llibres de lleis
perquè els llegeixin els Reis.

144

Un tractat de geometria
no té gens de poesia.

145

Serveïxen fins els més tous
per a vendre llibres nous.
Ara, el llibreter de vell
ja ha de tenir més cervell,
sí aspira a ésser quelcom més
que un venedor de papers.

146

Mils de catòlics hi han
que mai et perdonaran
l'haver llegit el Koran,
sense ésser moro.

147

Tots els llibreters de vell
fan veure el negre vermell,
i si no ets net de clatell,
la llufa et claven.

148

Llibre d'autor eminent
i d'un estil excel·lent,
per al llibretè és dolent,
si no el pot vendre.

149

Qui és escriptor taurí
i usa un lèxic roí,
mai de la vida es pot dir
home de lletres.

150

Sies negre, blanc o roig,
si els llibres et donen goig,
segur que et pendrà per boig,
la gent inculta.

151

Els llibres amb marges grans
resulten molt elegants,
menys quan alguns petulants
hi posen notes.

152

Biblioteca on hi entren gats,
si els llibres no estan desats,
sortiran esgarrapats
o plens de "quisca".

153

Allunye-t d'aquell que crida
que els llibres tots són mentida,
i passa tota la vida
jugant al "burro".

154

El llibre puja de preu
si qui el ven és un jueu,
o sigui un galifardeu
sense consciència.

155

Les obres d'art no són bones
per a totes les persones.

156

Un' obra amb moltes vinyetes
pot valer poques pessetes.

157

Els qui imprimeixen breviaris
poden éssè uns perdularis.

158

Protesta si ets llibreter
contra el tipus matusser
que sense comprar-te rê,
tot ho remena.

159

La experiència ha demostrat
que un llibre ben anunciat,
pot esgotar-se aviat...
sí hi ha qui el comprí.

160

Bibliotecari sorrut,
val més mort que conegut.

161

Home de poques paraules
pot escriure bones faules.

162

Dir que un autor és correcte,
no vol dir pas que és perfecte.

163

No acostumis de llegir
llibres que no pots capir,
sí no vols sentir-te a dir
que ets un "pavero".

164

El dia que un llibreter
no ven ni un full de paper,
mormola que tothom té
cara d'estúpid.

165

Lector de llibres exòtics
i de paperots eròtics,
no li calen pas narcòtics
per a embrutir-se.

166

Els llibres posats al sol
s'encorben que fan condol;
per no fer, doncs, un bunyol,
pose'ls a l'ombra.

167

Els llibres de nigromància
són pares de la ignorància.

168

Llibre que té el preu marcat
et lliura d'èssè enganyat.

169

El primer llibre del món,
no serà mai el segon.

170

La ciència del llibreter
cal que es remarqui ben bé,
que no solament s'obté
llegint catàlegs.

171

Comprar llibres per caprici
no és altra cosa que un vici,
que practiquen amb desfici
molts dels bibliòfils.

Car si bé s'enorgulleixen
amb les obres que adquireixen,
tan solament les llegeixen
per les cobertes.

172

Es tasca molt delicada
fer llibres per la mainada.

173

No són per les criatures
els llibres amb miniatures.

174

Hi ha molts llibres que exhibeixen
ex libris que no mereixen.

175

Concebre un llibre i parir-lo,
no és el mateix que llegir-lo.

176

De ignorant el nom mereix,
encar que ell es doni greix,
quí solament posseeix
llibres "in tonso".

177

A incunable sens gravats,
els bibliòfils prim-mirats,
li troben tots els pecats
per no comprar-lo.

I és que per tals tabalots,
un llibre sense "ninots",
no és res més que un munt de mots
sense substància.

178

Les portades de colors
són els mirallets traidors,
per a enlluernar lectors
amb seny d'aloses.

179

Pensa que un llibre grotesc
no és un llibre picaresc;
i qui això creu és un fresc
o un poca-solta.

180

No deixis les obres bones
a l'abast de les minyones,
car tenen molt de "fregonas"
i res de "ilustres".

181

No li tinguis pas enveja
a qui els llibres regateja,
i els mira, palpa i cobeja,
sense comprar-los.

182

Donar llibres és molt bó
quan hom té la convicció
de que no han d'anà a recó,
o a cal drapaire.

183

L'home que no és un garrí
quan es proposa llegir,
mira sempre de tenir
les "grapes" netes.

184

No està bé llegir al tramvia
llibres de filosofia,
ni estudiar l'astronomia
mirant a terra.

185

Si d'intel·ligència ets curt
i vols fè un llibre i no et surt,
apel·la al plagi o al furt,
com fan molts "genís".

186

Qui llegeix en alta veu,
és un tonto i no s'ho creu.
(No cal dir, que s'al'ludeix,
a qui estant tot sol, llegeix.)

187

Traduï els textos hebreus
no és tan fàcil com tú et creus,
sens perill de ficà els peus
a la galleda.

188

Per a l'home que és avar,
tot llibre resulta car.

189

No és pel títol solament
que es veu si un llibre és dolent.

190

Es sempre una bona acció
dur llibres a la presó.

191

Sense que siguis cuiner
tens el deure de saber,
que els llibres no es poden fer
passats per aigua.

192

Deia el savi Salomó
(i si ell no ho deia, ho dic jo),
que fins el llibre més bo
té els seus defectes.

193

No és llegint llibres d'esport
com un hom pot fer-se fort.

194

Qui escriu en estil innoble,
és un enemic del poble.

195

Molts cops, el qui història escriu,
dóna garça per perdiu.

196

Habitant de ric palau
que tanca els llibres amb clau,
vol que el poble sigui esclau
de la ignorància.

197

Els qui llegeixen manuals
amb la intenció de fer rals,
tenen menys d'intel·lectuals
que una tortuga,

198

Pensa que no és el mateix
escriure que agafar un peix,
i que no tothom serveix
per fer novel·les.

199

Els llibres, cal estimar-los
i si és possible, comprar-los;
car això de manllevar-los
fa senyô Esteve.

Escriure per les parets
rimes, cançons o sonets,
no és propi d'homes discrets,
sinó de xímples.

I escriure com ho he fet jo
sens tenir res d'escriptor...
(Deixo que ací el llegidor
diguí el que vulguí.)

ACABAMENT
DELS AFORISMES

SORTIDA

Lector: restaré agraït,
si és que no et veus penedit
d'haver comprat i llegit
aquest meu llibre

Prô si no has quedat content
pots dir sens cap compliment,
ni engúnia, ni encongiment:
— I quina “llauna”!

No tinc pretensions d'autor,
ní vaig darrera de l'or,
ní cerco el públic favor
per enlairar-me.

I és per això, i per res més,
que no em dono per ofès,
sí van al sac dels papers
les meves obres.

Si aquesta no t'ha agradat,
em dol que l'hagis comprat;
però estàs autoritzat
per fer-la a miques.

I juro solemniament,
no donar-te més turment
amb llibrots com el present,
ní d'altra mena.

Salut, doncs, i entén ben bé,
que ja mai més tornaré
a exercir de conseller
ní de set-ciències.

AQUEST LLIBRE FOU CONCEBUT UN DIVENDRES
DE QUARESMA DE 1925, GESTAT A EMPEN-
TES I RODOLONS ENTRE LES DUES PAS-
QÜES DEL MATEIX ANY, I DESLLIU-
RAT SENSE GAIRES ENTRE-
BANCS A LA IMPREMTA
LA NEOTÍPIA EL DIA
DELS MORTS DE
L'ANY 1926